

Số: 132 /BC-UBND

Bình Định, ngày 17 tháng 7 năm 2023

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện chính sách pháp luật về hoạt động chống khai thác thủy sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định

Kính gửi: Ủy ban Đối ngoại Quốc hội.

Thực hiện chỉ đạo của Ủy ban Đối ngoại Quốc hội tại Văn bản số 2320/UBND15 ngày 14/6/2023, UBND tỉnh Bình Định kính báo cáo việc thực hiện chính sách pháp luật về hoạt động khai thác thủy sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định (IUU), cụ thể như sau:

I. Tổng quan chung

Bình Định là tỉnh ven biển duyên hải Nam Trung bộ nằm trong vùng kinh tế trọng điểm miền Trung, là một trong những tỉnh có tiềm năng về biển và hải đảo, với 134 km bờ biển tiếp giáp với biển Đông chạy dài từ đầu đến cuối tỉnh, có 03 đầm phá là đầm Thị Nại diện tích 5.060 ha, đầm Đề Gi diện tích 1.580 ha, đầm Trà Ổ diện tích 1.200 ha. Đây là điều kiện thuận lợi cho phát triển thủy sản ở địa phương.

Bình Định có 11 huyện, thị xã và thành phố, trong đó có 05 huyện, thị xã, thành phố có nghề cá phát triển là Quy Nhơn, Tuy Phước, Phù Cát, Phù Mỹ và Hoài Nhơn chiếm 36% diện tích và 67% dân số toàn tỉnh; có những trung tâm kinh tế, văn hoá, chính trị lớn như thành phố Quy Nhơn, thị xã Hoài Nhơn.

Vùng biển Bình Định có trữ lượng cá nổi, cá đáy, tôm, mực khá đa dạng và phong phú, trong đó sản lượng cá ngừ đánh bắt được hàng năm từ 55.000 đến 60.000 tấn, có các loài đặc sản có giá trị kinh tế cao như: Tôm hùm, Cua Huỳnh đế, Sò, cá Ngựa, Hải sâm... Bên cạnh đó, vùng này còn có nhiều loài rong và thực vật có giá trị sử dụng trong chăn nuôi, trồng trọt và y dược, đặc biệt là rong câu chỉ vàng có hàm lượng aga lớn, cần thiết cho công nghiệp y dược và thực phẩm.

Khai thác thủy sản chiếm tỷ trọng lớn trong cơ cấu kinh tế thủy sản (sản lượng khai thác chiếm trên 95% tổng sản lượng thủy sản), các nghề khai thác chính là: nghề câu, lưới vây, lưới rê, mảnh chụp khai thác các loại cá nổi lớn và cá nổi nhỏ, đối tượng khai thác chính là các loài cá ngừ, cá thu, cá chuồn, cá trích, cá nục, mực... Toàn tỉnh hiện có 5.667 tàu cá có chiều dài lớn nhất từ 6 mét trở lên đăng ký với 40.934 lao động tham gia hoạt động khai thác. Sản lượng khai thác thủy sản trong những năm gần đây đạt trên 250.000 tấn. Tính riêng 6 tháng đầu năm 2023 đạt 135.917,3 tấn, tăng 3,01% so với cùng kỳ năm 2022.

Kinh tế thủy sản có vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế của tỉnh, trong năm 2022: Sản lượng khai thác thủy sản đạt 264.767,4 tấn, tăng 2,6% so với cùng

kỳ, Giá trị sản xuất thủy sản đạt 19.319,65 tỷ đồng, chiếm 36,8% giá trị sản xuất nông, lâm, thủy sản toàn tỉnh. Cơ cấu nông, lâm, ngư nghiệp chiếm 27,37% giá trị GDP của tỉnh. Kim ngạch xuất khẩu thủy sản đạt 166 triệu USD, tăng 79,6% so với cùng kỳ. Tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất của ngành thủy sản bình quân 05 năm giai đoạn 2018-2022 là 3,92%/năm.

II. Những quy định pháp luật của Việt Nam và những chỉ đạo của chính quyền địa phương trong việc ngăn chặn, loại bỏ khai thác IUU để bảo vệ nguồn lợi thủy sản và hệ sinh thái biển bền vững, ổn định sinh kế bền vững của người dân, đảm bảo quốc phòng an ninh trên các vùng biển, thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Thực trạng, kiến nghị và giải pháp

1. Các quy định của EC về kiểm soát khai thác thủy sản bất hợp pháp, không khai báo và không theo quy định

Ngày 23/10/2017, EC cảnh báo “Thẻ vàng” đối với hoạt động khai thác IUU và đưa ra 09 khuyến nghị yêu cầu Việt Nam cần phải thực hiện để chống khai thác IUU, gỡ “Thẻ vàng”¹.

Để kiểm tra kết quả thực hiện các khuyến nghị, phía EC đã tổ chức 03 đợt kiểm tra thực tế tại Việt Nam vào tháng 5/2018 và tháng 11/2019, tháng 10/2022 và tiếp tục đưa ra 4 nhóm khuyến nghị yêu cầu Việt Nam cần thực hiện trong thời gian tới gồm: (1) *Khung pháp lý*; (2) *Theo dõi, kiểm tra, kiểm soát hoạt động tàu cá, quản lý đội tàu*; (3) *Chứng nhận sản lượng và truy xuất nguồn gốc thủy sản từ khai thác*; (4) *Thực thi pháp luật*;

2. Các chỉ đạo của chính quyền địa phương trong việc ngăn chặn, loại bỏ khai thác IUU để bảo vệ nguồn lợi thủy sản và hệ sinh thái biển bền vững, ổn định sinh kế bền vững của người dân, đảm bảo quốc phòng an ninh trên các vùng biển, thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII

Căn cứ quy định của Luật Thủy sản năm 2017, các văn bản hướng dẫn Luật và các quy định chống khai thác IUU, Từ năm 2018 đến nay Tỉnh ủy, Ủy ban nhân

¹ (1). *Sửa đổi khung pháp lý để đảm bảo tuân thủ các quy tắc quốc tế và khu vực áp dụng cho việc bảo tồn và quản lý nguồn lợi thủy sản*; (2) *Đảm bảo thực hiện và thực thi có hiệu quả pháp luật quốc gia*; (3) *Tăng cường việc thực hiện có hiệu quả các quy tắc quốc tế và các biện pháp quản lý thông qua một chế độ xử phạt đầy đủ được thực thi và theo dõi*; (4) *Khắc phục những thiếu sót đã được xác định trong thanh tra, kiểm soát và giám sát tàu cá đáp ứng được các quy định quốc tế và khu vực và yêu cầu của EC về chứng nhận khai thác*; (5) *Tăng cường quản lý và cải tiến hệ thống đăng ký và cấp phép khai thác*; (6) *Cân bằng năng lực khai thác và chính sách phát triển tàu cá*; (7) *Tăng cường truy xuất nguồn gốc sản phẩm thủy sản và thực hiện tất cả các bước cần thiết, phù hợp với luật pháp quốc tế; để ngăn chặn các sản phẩm thủy sản đánh bắt bất hợp pháp được buôn bán và nhập khẩu vào Việt Nam*; (8) *Tăng hợp tác với các quốc gia khác phù hợp với các nghĩa vụ quốc tế*; (9) *Đảm bảo tuân thủ các nghĩa vụ thu thập và báo cáo số liệu cho các tổ chức quản lý nghề cá khu vực*.

dân tỉnh Bình Định đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo triển khai thực hiện, cụ thể như sau:

+ Ban Thường vụ Tỉnh ủy Bình Định (khóa XI) ban hành Chỉ thị số 43-CT/TU ngày 12/12/2018 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác chống khai thác thủy sản bất hợp pháp, không khai báo, không theo quy định. Ngày 13/12/2022, đồng chí Bí thư Tỉnh ủy, tổ chức cuộc họp về chống khai thác thủy sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định trên địa bàn tỉnh đã chỉ đạo các Sở ngành, địa phương triển khai thực hiện các giải pháp chống khai thác IUU, coi đây là nhiệm vụ trọng tâm, quan trọng trong phát triển thủy sản của tỉnh.

+ Tỉnh ủy Bình Định ban hành Chương trình hành động số 22-CTr/TU ngày 29/7/2019 thực hiện Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. UBND tỉnh ban hành Quyết định số 465/QĐ-UBND ngày 17/02/2020 về việc ban hành Kế hoạch thực hiện Chương trình hành động số 22-CTr/TU ngày 29/7/2019 của Tỉnh ủy Bình Định thực hiện Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

+ UBND tỉnh ban hành Quyết định số 2167/QĐ-UBND ngày 11/07/2022 về việc Ban hành Kế hoạch hành động thực hiện Chiến lược phát triển nông nghiệp và nông thôn bền vững giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 trên địa bàn tỉnh Bình Định. Trong đó, định hướng về khai thác thủy sản: Phát triển khai thác thủy sản vùng khơi hiệu quả, bền vững trên cơ sở giảm dần cường lực khai thác, cân đối với trữ lượng nguồn lợi thủy sản, tái bố trí sinh kế của cộng đồng ngư dân sang phát triển nuôi trồng, chế biến thủy sản, dịch vụ du lịch... Tổ chức lại hoạt động khai thác hải sản vùng lộng, vùng ven bờ và khai thác thủy sản nội địa hợp lý. Tiếp tục áp dụng khoa học công nghệ và phát triển kinh tế hợp tác thu hút đầu tư doanh nghiệp để hiện đại hóa quản lý nguồn lợi thủy sản và hoạt động của đội tàu khai thác, hoàn chỉnh đầu tư dịch vụ hạ tầng cơ sở nghề cá tại các cảng cá của tỉnh; xây dựng và phát triển bền vững chuỗi liên kết khai thác, thu mua, chế biến tiêu thụ sản phẩm thủy sản; phát triển khai thác cá ngừ đại dương ứng dụng công nghệ cao để nâng cao chất lượng, tạo nguồn nguyên liệu ổn định, bền vững; xây dựng trung tâm nghề cá của tỉnh tại vùng biển Tam Quan Bắc, thị xã Hoài Nhơn. Tăng cường bảo vệ, tái tạo và phát triển nguồn lợi thủy sản gắn với bảo tồn đa dạng sinh học.

+ UBND tỉnh đã thành lập Ban Chỉ đạo và ban hành 98 văn bản chỉ đạo thực hiện, trong đó có 01 Chỉ thị, 50 Quyết định, 27 văn bản chỉ đạo và tổ chức 20 cuộc họp để đánh giá, rút kinh nghiệm và có thông báo chỉ đạo cho các Sở, ngành và chính quyền địa phương triển khai các giải pháp cấp bách về khắc phục thể vàng của Ủy ban châu Âu EC, coi đây là nhiệm vụ trọng tâm và quan trọng trong lĩnh vực phát triển thủy sản của tỉnh. Đồng thời, tổ chức 14 đợt kiểm tra thực tế công tác triển khai thực hiện tại các địa phương ven biển.

+ Sở Nông nghiệp và PTNT thành lập Ban Chỉ đạo, tham mưu Kế hoạch triển khai hàng năm và ban hành trên 100 văn bản chỉ đạo và đề nghị các Sở, ngành, địa

phương liên quan phối hợp triển thực hiện; tham mưu tổ chức 30 đợt công tác kiểm tra thực tế tình hình triển khai thực hiện tại các cảng cá, UBND xã/phường ven biển.

+ UBND các huyện, thị xã, thành phố ven biển đã thành lập Ban chỉ đạo và ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện trên địa bàn huyện, thị xã, thành phố. Đưa nội dung “*tàu cá vi phạm vùng biển nước ngoài*” vào tiêu chí xét thi đua, khen thưởng hàng năm. Người đứng đầu chính quyền địa phương cấp huyện, xã chịu trách nhiệm trước Chủ tịch UBND huyện và UBND tỉnh nếu để tàu cá vi phạm.

III. Công tác phối hợp giữa địa phương và các Bộ, ngành Trung ương, các tổ chức xã hội - nghề nghiệp liên quan trong việc triển khai thực hiện các quy định của pháp luật về chống khai thác IUU như: Luật Thủy sản năm 2017; Quyết định số 78/QĐ-TTg ngày 16/01/2018 về việc phê duyệt Kế hoạch hành động quốc gia nhằm ngăn chặn, giảm thiểu và loại bỏ khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định đến năm 2025; Nghị định số 26/2019/NĐ-CP ngày 08/3/2019 quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Thủy sản và Nghị định số 42/NĐ-CP ngày 15/6/2019 quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực thủy sản; Quyết định số 757/QĐ-TTg ngày 04/6/2020 về việc phê duyệt Kế hoạch thực hiện Hiệp định về biện pháp quốc gia có cảng nhằm phòng ngừa, ngăn chặn và xóa bỏ khai thác thủy sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định của FAO đến năm 2025. Những kết quả, hạn chế, bất cập và kiến nghị

1. Công tác phối hợp giữa địa phương và các Bộ, ngành Trung ương, các tổ chức xã hội – nghề nghiệp liên quan trong việc triển khai thực hiện các quy định của pháp luật về chống khai thác IUU

1.1. Công tác phối hợp với các Bộ ngành Trung ương, các tổ chức xã hội – nghề nghiệp liên quan

- Phối hợp với Bộ Nông nghiệp và PTNT thường xuyên tổ chức các đợt kiểm tra tình hình thực hiện chống khai thác IUU trên địa bàn tỉnh; tổ chức Hội nghị “*Triển khai các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm, cấp bách chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định và chuẩn bị làm việc với Đoàn Thanh tra của Ủy ban châu Âu lần thứ 4*”; phối hợp với các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ Nông nghiệp và PTNT để phối hợp giám sát, quản lý các tàu cá hoạt động trên các vùng biển, nhất là các tàu cá hoạt động ở vùng biển gần ranh giới với vùng biển nước ngoài.

- Phối hợp với Bộ Tư lệnh Vùng 4 Hải quân thực hiện Chương trình “*Hải quân Việt Nam làm điểm tựa cho ngư dân vươn khơi, bám biển*”.

- Ký kết Quy chế phối hợp với Bộ Tư lệnh Vùng Cảnh sát biển 2 (ngày 25/10/2022) trong công tác quản lý các hoạt động liên quan đến lĩnh vực thủy sản. Phối hợp tổ chức tuần tra, kiểm tra kiểm soát thực thi pháp luật, phòng chống khai thác thủy sản bất hợp pháp, không báo cáo, không theo quy định (IUU) trên các vùng biển từ Quảng Trị - Bình Định.

1.2. Công tác phối hợp với các tỉnh, thành phố ven biển

- Ngày 03/3/2023, UBND tỉnh Bình Định và UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã ký kết Quy chế phối hợp trong công tác quản lý tàu cá, chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định, để quản lý chặt chẽ nhóm tàu thường xuyên di chuyển ngư trường, không về địa phương. (01/QCPH-UBND).

- Đối với các tỉnh phía Nam, nơi có tàu cá Bình Định thường xuyên hoạt động và về neo đậu (Bình Thuận, Kiên Giang, Cà Mau), UBND tỉnh có văn bản đề nghị UBND các tỉnh bản xem xét, góp ý và ký kết Quy chế phối hợp trong công tác quản lý tàu cá.

- Đối với 10 tỉnh phía Bắc (Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên-Huế, Đà Nẵng, Quảng Nam, Quảng Ngãi và Khánh Hòa), UBND tỉnh Bình Định đã tham gia góp ý hoàn chỉnh dự thảo Quy chế phối hợp chung giữa các tỉnh/thành phố trong công tác quản lý tàu cá hoạt động khai thác thủy sản trên biển.

1.3. Công tác phối hợp các sở, ngành trên địa bàn tỉnh

- UBND tỉnh đã thành lập và kiện toàn Ban chỉ đạo thực hiện Chỉ thị 45/CT-TTg trên địa bàn tỉnh do đồng chí Phó Chủ tịch thường trực UBND tỉnh làm trưởng Ban chỉ đạo, định kỳ hàng tháng tổ chức họp BCD để đánh giá, rút kinh nghiệm và có thông báo chỉ đạo cho các Sở, ngành và chính quyền địa phương triển khai các giải pháp cấp bách về khắc phục thẻ vàng của Ủy ban Châu Âu.

- UBND tỉnh ban hành Quyết định số 1625/QĐ-UBND ngày 17/05/2018 về quy chế phối hợp hoạt động giữa các cơ quan chức năng trong công tác Thanh tra, kiểm tra, kiểm soát nghề cá trên địa bàn tỉnh. Căn cứ vào quy chế phối hợp các lực lượng chức năng tại địa phương (Chi cục Thủy sản, Biên phòng, Cảnh sát đường thủy và các địa phương) thường xuyên phối hợp tổ chức tuần tra, kiểm tra xử lý và ngăn chặn các hành vi vi phạm về khai thác IUU trên biển.

2. Tồn tại, hạn chế

- Công tác phối hợp chỉ đạo kiểm tra, kiểm soát, xử lý các tàu thuyền vi phạm khai thác IUU khi tàu về bến tại một số địa phương chưa đồng bộ, quyết liệt.

- Các lực lượng thực thi pháp luật trên biển (Hải quân, Cảnh sát biển, Kiểm ngư) thường xuyên tuần tra, kiểm tra, kiểm soát tại các vùng biển giáp ranh, chông lấn, các vùng trọng điểm để ngăn chặn, xử lý tàu cá có hành vi vi phạm khai thác hải sản ở vùng biển nước ngoài. Tuy nhiên, với vùng đặc quyền kinh tế rộng, (35 hải lý mới có 01 tàu tuần tra) việc di chuyển để tuần tra kiểm soát tại các vùng biển giáp ranh với các nước trong khu vực gặp nhiều khó khăn. Vì vậy, vẫn còn tình trạng tàu cá của ngư dân các tỉnh (trong đó có tàu cá Bình Định) vi phạm vùng biển nước ngoài.

- Công tác phối hợp giữa các lực lượng chức năng của các Bộ, Ngành, địa phương trong điều tra, xử phạt hành vi khai thác IUU (đặc biệt là công tác điều tra, xử lý tàu cá vi phạm vùng biển nước ngoài) chưa đồng bộ, kịp thời.

- Tổ chức bộ máy, nguồn nhân lực của ngành thủy sản từ Trung ương đến địa phương chưa đáp ứng yêu cầu thực hiện nhiệm vụ quản lý hoạt động khai thác thủy

sản, chống khai thác IUU; trách nhiệm, nhiệm vụ được giao ngày càng tăng trong khi đó năng lực chuyên môn, lực lượng còn thiếu, một số xã, phường trọng điểm chưa có cán bộ phụ trách lĩnh vực thủy sản, bố trí kinh phí thực hiện còn hạn chế.

IV. Kết quả triển khai các biện pháp nhằm khắc phục các tồn tại, hạn chế theo khuyến nghị của Ủy ban châu Âu (EC) về chống khai thác IUU, gỡ cảnh báo “thẻ vàng” trong năm 2023, những hạn chế, bất cập và đề xuất các giải pháp về việc hoàn thiện cơ chế chính sách, góp phần thực hiện hiệu quả các khuyến nghị của EC, khắc phục tình trạng khai thác thủy sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định (IUU), hướng đến phát triển nghề cá bền vững

1. Kết quả triển khai chống khai thác IUU, gỡ cảnh báo “thẻ vàng” trong năm 2023 trên địa bàn tỉnh Bình Định

1.1. Về công tác chỉ đạo điều hành

- UBND tỉnh quyết định kiện toàn Ban chỉ đạo; ban hành 21 văn bản chỉ đạo thực hiện (07 Quyết định, 14 Văn bản); tổ chức 04 cuộc họp BCD để đánh giá, rút kinh nghiệm và có thông báo chỉ đạo cho các Sở, ngành và chính quyền địa phương triển khai các giải pháp cấp bách về khắc phục thẻ vàng của Ủy ban châu Âu EC; tổ chức 03 Đoàn công tác làm việc với các tỉnh phía Nam;

- Về kiểm tra, giám sát việc triển khai thực hiện: Đã tổ chức 02 đợt kiểm tra tình hình thực hiện Kế hoạch triển khai đợt cao điểm "180 ngày" ra quân, giải quyết dứt điểm khai thác bất hợp pháp, không báo cáo, không theo quy định trên địa bàn tỉnh; tổ chức kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ quản lý tàu cá ra vào cảng, thu nộp nhật ký khai thác, giám sát sản lượng bốc dỡ qua cảng, xác nhận nguyên liệu thủy sản khai thác tại cảng cá Tam Quan.

- UBND các huyện, thị xã, thành phố ven biển: Ban hành Kế hoạch triển khai đợt cao điểm “180 ngày”, đưa nội dung “*tàu cá vi phạm vùng biển nước ngoài*” vào tiêu chí xét thi đua, khen thưởng hàng năm. Người đứng đầu chính quyền địa phương các cấp chịu trách nhiệm đề tàu cá vi phạm vùng biển nước ngoài) trước Chủ tịch UBND huyện và UBND tỉnh nếu đề tàu cá vi phạm.

1.2. Công tác thông tin, truyền truyền

- UBND tỉnh thành lập Đoàn công tác liên ngành để phối hợp giải quyết tình trạng tàu cá vi phạm khai thác trái phép ở vùng biển nước ngoài, tuyên truyền, vận động ngư dân không vi phạm khai thác IUU, yêu cầu bắt buộc chủ tàu/thuyền trưởng phải ký cam kết không vi phạm vùng biển nước ngoài.

- Chỉ đạo các Sở, ngành phối hợp với các địa phương tổ chức 04 buổi tuyên truyền (Phù Cát: 03 đợt, Hoài Nhơn: 01 đợt), trong đó tập trung các địa phương có nguy cơ cao vi phạm vùng biển nước ngoài (Cát Tiên, Cát Minh, huyện Phù Cát) với hơn 250 người dân tham gia.

- Chỉ đạo Báo Bình Định, Đài Phát thanh và Truyền hình Bình Định thường xuyên đưa các thông tin, phóng sự liên quan đến công tác chống khai thác IUU;

- Giao Sở Nông nghiệp và PTNT viết các tin bài, cung cấp thông tin viết bài gửi UBND các địa phương ven biển để phát trên đài truyền thanh của địa phương.

- In ấn, phát hơn 2.000 tờ rơi, hướng dẫn về các quy định IUU cho tàu cá, đặc biệt là các quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực thủy sản theo Nghị định 42/2019/NĐ-CP ngày 16/5/2019 của Chính phủ.

- Tổ chức các buổi tuyên truyền trực tiếp đến tận người dân tại cơ sở. Trong đó: UBND cấp huyện, xã ven biển tổ chức trực tiếp hoặc lồng ghép với Lễ phát động ra quân đánh bắt thủy sản đầu năm 2023;

- UBND cấp xã tổ chức đến từng hộ dân để tuyên truyền, vận động, yêu cầu chủ tàu, thuyền trưởng ký cam kết không vi phạm vùng biển nước ngoài, không vi phạm khai thác IUU;

- Kết quả: Nhờ thực hiện tốt công tác tuyên truyền, hướng dẫn, nên nhận thức của người dân được nâng lên rõ rệt, thể hiện sự tuân thủ các quy định của Luật Thủy sản, các văn bản hướng dẫn Luật cũng như triển khai các giải pháp chống khai thác IUU trên địa bàn tỉnh, cụ thể như: chủ tàu, thuyền trưởng thực hiện báo cáo trước 01 giờ khi tàu cập, rời cảng, ghi và nộp nhật ký khai thác thủy sản đúng quy định, tuân thủ sự điều động của Ban Quản lý các cảng cá ...

1.3. Về quản lý đội tàu, theo dõi, kiểm tra, kiểm soát hoạt động tàu cá

a) Công tác quản lý tàu cá

- Về công tác quản lý tàu cá: toàn tỉnh hiện có 5.667 tàu cá có chiều dài từ 6 mét trở lên được đăng ký (*Vùng bờ: 1.444 tàu (chiếm 25,48%), vùng lồng: 931 tàu (chiếm 16,43%), vùng khơi: 3.292 tàu (chiếm 58,09%)*). Trong đó, có 4.223 tàu cá thuộc diện phải đăng kiểm hàng năm, đến nay có 3.152/4.223 tàu cá (chiếm 74,64%) còn hạn đăng kiểm được cập nhật trên VNfishbase, còn lại các cơ sở đăng kiểm các tỉnh, cơ sở đăng kiểm tư nhân chưa cập nhật nên không thống kê được.

- Về cấp giấy phép khai thác thủy sản:

+ Đối với cấp giấy phép khai thác thủy sản vùng khơi: thực hiện Quyết định số 1481/QĐ-BNN-TCTS, ngày 02/5/2019 (nay là Quyết định số 1223/QĐ-BNN-TCTS, ngày 23/03/2021) của Bộ Nông nghiệp và PTNT về việc giao hạn ngạch Giấy phép khai thác thủy sản tại vùng khơi cho các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, UBND tỉnh giao Sở Nông nghiệp và PTNT chủ trì, phối hợp các cơ quan và các địa phương liên quan cấp phép khai thác thủy sản vùng khơi theo hạn ngạch được phân bổ. Đến nay, đã cấp được 3.249/3.292 giấy (chiếm 98,7%).

+ Đối với cấp phép khai thác thủy sản cho tàu cá vùng lồng và vùng bờ: trong khi chờ kết quả điều tra nguồn lợi theo quy định, căn cứ vào số lượng tàu cá hiện có trên địa bàn tỉnh, UBND tỉnh ban hành Quyết định số 1809/QĐ-UBND ngày 28/5/2019 về việc công bố hạn ngạch Giấy phép khai thác thủy sản tại vùng lồng và vùng ven bờ của tỉnh Bình Định. Đến nay, đã cấp được 1.695 /2.375 giấy (chiếm 71,37%), trong đó: vùng lồng: 755/931 giấy (chiếm 81,1%), vùng bờ: 940/1.444 giấy (chiếm 65,1%). Hiện còn 723 tàu (*Phù Cát: 48 tàu, Phù Mỹ: 143 tàu, Quy Nhơn: 237 tàu, Tuy Phước 261 tàu, Hoài Nhơn: 34 tàu, An Lão: 01 tàu*) chưa cấp Giấy phép khai

thác, nguyên nhân chủ yếu do tàu cá tự ý cải hoán, sang tên, đổi chủ khi chưa được sự chấp thuận của cơ quan chức năng hoặc tàu hoạt động nghề khai thác bị cấm theo Thông tư 19 hoặc chủ tàu ‘chây ỉ’ không thực hiện thủ tục để được cấp Giấy phép khai thác thủy sản.

- Công tác quản lý đối với Nhóm tàu thường xuyên hoạt động ngoài tỉnh:

+ UBND tỉnh đã chỉ đạo thực hiện rà soát tàu cá thường xuyên hoạt động ở các tỉnh phía Nam, hàng năm không về địa phương (375 tàu cá thường xuyên hoạt động ở các tỉnh phía Nam, hàng năm không về địa phương; 72 tàu cá bán ngoài tỉnh nhưng chủ tàu chưa làm thủ tục sang tên, 08 tàu cá Chủ tàu chuyển nơi cư trú ra ngoài tỉnh);

+ UBND tỉnh chỉ đạo tổ chức 03 Đoàn công tác liên ngành làm việc với các tỉnh phía Nam để phối hợp quản lý tàu cá của tỉnh (đã bán, chuyển nơi cư trú, thường xuyên hoạt động đánh bắt thủy sản, neo đậu, xuất và nhập bến ngoài tỉnh); tổ chức kiểm tra bất thường về an toàn kỹ thuật và điều kiện tàu cá hoạt động đánh bắt thủy sản đối với 177 tàu cá hoạt động tại tỉnh các tỉnh phía Nam;

+ Đối với 80 tàu cá đã bán hoặc chuyển nơi cư trú ra ngoài tỉnh: Thực hiện xóa đăng ký đối với 48 tàu cá và ban hành Quyết định thu hồi Giấy phép khai thác thủy sản đối với 38 trường hợp (10 trường hợp không có Giấy phép khai thác thủy sản). Tạm thu hồi giấy phép khai thác thủy sản đối với 32 trường hợp tàu bán hoặc chuyển nơi cư trú ra ngoài tỉnh, yêu cầu chủ tàu thực hiện thủ tục xóa đăng ký tàu cá theo quy định.

b) Về theo dõi, kiểm tra, kiểm soát hoạt động tàu cá trên biển

- Kết quả lắp thiết bị giám sát hành trình tàu cá (VMS): Thực hiện Luật Thủy sản 2017 và Nghị định số 26/2019/NĐ-CP, từ tháng 6/2019, UBND tỉnh chỉ đạo các sở, ngành, địa phương thông báo, tuyên truyền vận động ngư dân thực hiện lắp đặt thiết bị giám sát hành trình theo quy định. Ban hành chính sách hỗ trợ 50% kinh phí mua sắm, lắp đặt trang bị thiết bị giám sát hành trình trên tàu cá cho ngư dân trên địa bàn tỉnh. Đã hỗ trợ cho 2.966 tàu với tổng số tiền 30.158.150.000 đồng. (Kính phí của các nhà tài trợ: 21.700.000.000 đồng, Ngân sách tỉnh: 8.458.150.000 đồng).

- Hiện nay, có 3.258/3292 tàu cá (chiếm 98,97%) có chiều dài từ 15 mét trở lên đã được trang bị thiết bị giám sát hành trình theo quy định. Số còn lại 34 tàu cá bị hư hỏng, nằm bờ, không hoạt động sản xuất nên chưa lắp GSHT và làm thủ tục cấp giấy phép khai thác thủy sản. UBND tỉnh đã chỉ đạo Sở Nông nghiệp và PTNT phối hợp với UBND các huyện, thành phố ven biển tiến hành kiểm tra, xác định nguyên nhân, vị trí, địa điểm neo đậu của từng tàu cá chưa lắp thiết bị giám sát hành trình yêu cầu các chủ tàu cá ký cam kết phải lắp đặt thiết bị giám sát hành trình trước khi tham gia hoạt động khai thác thủy sản.

- Để quản lý, khai thác và sử dụng thông tin hệ thống giám sát hành trình, UBND tỉnh Bình Định đã ban hành các Quyết định số 26/2020/QĐ-UBND ngày 19/5/2020 “Quy chế quản lý, khai thác và sử dụng thông tin, dữ liệu của hệ thống giám sát tàu cá trên địa bàn tỉnh Bình Định” và Quyết định 2489/QĐ-UBND ngày 24/6/2020 “Quy trình Tiếp nhận thông tin, xử lý dữ liệu giám sát hành trình đối với tàu cá tỉnh Bình

Định vượt ranh giới cho phép trên biển, không duy trì hoạt động hoặc vô hiệu hóa thiết bị giám sát hành trình trong quá trình hoạt động trên biển”.

- Thực hiện phân quyền sử dụng hệ thống giám sát tàu cá cho 16 tài khoản để theo dõi, giám sát tàu cá và phối hợp xử lý các vi phạm theo quy định.

- Chỉ đạo tổ chức phân công trực Trạm bờ Thông tin liên lạc 24/24 giờ để theo dõi, tiếp nhận thông tin, phát hiện và xử lý tàu cá vượt ranh giới cho phép trên biển; không duy trì hoạt động hoặc vô hiệu hóa thiết bị giám sát hành trình trong quá trình hoạt động trên biển. Kết quả, từ đầu năm 2023 đến nay:

- + Phát hiện 02 lượt tàu bị cảnh báo vượt ra ngoài vùng tự do đánh bắt ở khu vực Vịnh Bắc Bộ. Đã tổ chức làm việc với chủ tàu nhắc nhở, tuyên truyền và cam kết không tái phạm.

- + Phát hiện có 714 lượt/ 330 tàu mất kết nối thường xuyên, trong đó có 15 lượt tàu mất kết nối trên biển trên 10 ngày (đã làm việc 07 trường hợp, xử phạt 03 trường hợp 70 triệu đồng); lập biên bản làm việc 38 trường hợp mất kết nối thường xuyên dưới 10 ngày, nhắc nhở và yêu cầu cam kết không tái phạm. Đối với các tàu cá mất kết nối trên 10 ngày về bến ngoài tỉnh, Sở Nông nghiệp và PTNT có Văn bản đề nghị các tỉnh, nơi tàu cá thường xuyên về cập cảng ngoài tỉnh phối hợp xử lý. Đến nay, BCH Bộ đội Biên phòng Bà Rịa – Vũng Tàu xử phạt 01 trường hợp với số tiền 25 triệu đồng.

c) Về theo dõi, kiểm tra, kiểm soát tàu cá tại cảng

- Thực hiện theo quy định tại Thông tư số 21/2018/TT-BNNPTNT, ngày 15/11/2018 của Bộ Nông nghiệp và PTNT; Từ ngày 01/9/2019, UBND tỉnh chỉ đạo Sở Nông nghiệp và PTNT giao Ban quản lý các cảng cá trên địa bàn tỉnh giám sát việc bốc dỡ thủy sản qua cảng, xác nhận tàu cá rời, cập cảng cá và giao Chi cục Thủy sản tổ chức kiểm tra tàu cá rời, cập cảng. Chỉ đạo Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh thực hiện việc kiểm tra tàu xuất bến, về bến theo quy định tại Nghị định số 71/2015/NĐ-CP của Chính phủ. Cả 03 lực lượng này có sự phối hợp chặt chẽ, kiểm soát lẫn nhau trong quá trình thực hiện. Kết quả, đến nay 100% tàu thuyền khai thác vùng khơi khi rời cảng, cập cảng tại Bình Định đều thực hiện báo trước 01 giờ và đảm bảo trang thiết bị an toàn, số lượng, chức danh thuyền viên, ngư cụ khai thác theo quy định. Từ đầu năm 2023 đến nay, đã kiểm tra 2.137/8.914 lượt tàu rời cảng, 1.623/6.989 lượt tàu cập cảng, đảm bảo đạt yêu cầu về số lượt kiểm tra theo quy định. Ban quản lý các cảng cá giám sát sản lượng bốc dỡ qua cảng đạt 13.554 tấn (*Quy Nhơn: 6.563,3 tấn, Đề Gi: 698 tấn, Tam Quan: 6.292,7 tấn*).

- Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Bộ Nông nghiệp và PTNT tại Văn bản số 9094/BNN-TCTS ngày 4/12/2019 về việc tăng cường quản lý lao động khai thác thủy sản, UBND tỉnh giao Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh chỉ đạo các Đoàn/Trạm kiểm soát Biên phòng kiểm soát chặt chẽ việc đăng ký thuyền viên vào Sổ danh bạ thuyền viên theo quy định tại Thông tư số 22/2018/TT-BNNPTNT ngày 15/11/2018 của Bộ Nông nghiệp và PTNT. Kiên quyết không cho tàu cá sử dụng lao động chưa thành niên (dưới 18 tuổi) làm nghề lặn biển, đánh bắt xa bờ xuất bến đi khai thác.

1.4. Về xác nhận, chứng nhận nguồn gốc thủy sản khai thác

Thực hiện Luật Thủy sản 2017, Nghị định số 26/2019/NĐ-CP của Chính phủ và Thông tư số 21/2018/TT-BNNPTNT của Bộ Nông nghiệp và PTNT, UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 4123/QĐ-UBND, 4124/QĐ-UBND ngày 06/10/2020 và Quyết định số 4954/QĐ-UBND ngày 13/12/2021 về công bố mở cảng cá theo quy định. Đồng thời, chỉ đạo Sở Nông nghiệp và PTNT rà soát, lập danh sách, báo cáo Tổng cục Thủy sản đề nghị Bộ Nông nghiệp và PTNT công bố cảng cá chỉ định có đủ hệ thống xác nhận nguồn gốc thủy sản từ khai thác. Theo Quyết định số 3997/QĐ-BNN-TCTS ngày 12/10/2020 và Quyết định số 5014/QĐ-BNN-TCTS ngày 23/12/2021 của Bộ Nông nghiệp và PTNT, đến nay Bình Định có Cảng cá Quy Nhơn, Cảng cá Đền Gi, Cảng cá Tam Quan là 03 cảng cá chỉ định có đủ hệ thống xác nhận nguồn gốc thủy sản từ khai thác.

Từ đầu năm 2023 đến nay: xác nhận 148 hồ sơ với khối lượng 3.352,896 tấn (*Tam Quan: 56 SC/755,896 tấn, Quy Nhơn: 92 SC/2.597 tấn*); chứng nhận 234 hồ sơ cho 2.513,479 tấn cá các loại, tăng 74% so với cùng kỳ, đảm bảo đúng quy trình, không có lô hàng nào được chứng nhận bị trả về.

2. Những hạn chế, bất cập và đề xuất các giải pháp về việc hoàn thiện cơ chế chính sách, góp phần thực hiện hiệu quả các khuyến nghị của EC, khắc phục tình trạng khai thác thủy sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định (IUU), hướng đến phát triển nghề cá bền vững

2.1. Tồn tại, hạn chế

- Mặc dù UBND tỉnh đã chỉ đạo rất quyết liệt; các ngành, các cấp, chính quyền địa phương đã có nhiều cố gắng trong việc tuyên truyền, phổ biến chủ trương, chính sách pháp luật của Nhà nước, cũng như các quy định, hình thức xử lý vi phạm của một số nước, nhưng tình trạng tàu cá vi phạm bị nước ngoài bắt giữ vẫn chưa chấm dứt hẳn: *((từ ngày 25/12/2022 đến ngày 15/01/2023 có 03 tàu bị nước ngoài bắt giữ))*.

- Việc quản lý hoạt động của tàu thuyền khai thác vùng lộng, nhất là quản lý các tàu di chuyển ngư trường hoạt động ở các tỉnh phía Nam (khoảng hơn 375 tàu), có nguy cơ cao vi phạm vùng biển nước ngoài nhưng hàng năm không về địa phương nên rất khó khăn trong công tác tuyên truyền các quy định và quản lý tàu thuyền, xử lý vi phạm.

- Hiện nay một số tàu cá của tỉnh Bình Định đã bán hoặc chuyển nơi cư trú ra ngoài tỉnh nhưng không thể đăng ký nhập tại các tỉnh do quy định tiêu chí đặc thù của các tỉnh địa phương (không nhập tàu cá mua ngoài tỉnh hoặc không nhập đối với tàu cá mua ngoài tỉnh đã đóng mới hơn 10 năm hoặc những tàu cá chiều dài dưới 15 mét).

- Về quản lý thiết bị giám sát hành trình: Tình hình tàu cá bị cảnh báo hoạt động ngoài vùng tự do đánh bắt và tàu cá mất tín hiệu kết nối trên biển tuy có giảm nhưng vẫn còn, đa số các tàu cá trên hoạt động và về bến ngoài tỉnh nên khó khăn trong công tác xử lý.

- Cơ sở hạ tầng nghề cá và dịch vụ hậu cần nghề cá tuy đã được đầu tư nhưng chưa tương xứng với tiềm năng phát triển kinh tế thủy sản. Đặc biệt là các khu neo đậu tránh trú bão cho tàu thuyền, cảng cá hiện nay đã quá tải, thiếu một nguồn vốn rất lớn để đầu tư, xây dựng, cần có sự hỗ trợ của Trung ương để đầu tư, nâng cấp xây dựng hạ tầng cảng cá, khu neo đậu tránh trú bão cho tàu cá đạt chuẩn, đáp ứng phục vụ nhu cầu cho tàu cá trong tỉnh và khu vực.

2.2. Giải pháp khắc phục hạn chế, tồn tại trên địa bàn tỉnh

Để triển khai thực hiện nghiêm túc, đồng bộ, có kết quả các nhiệm vụ được giao theo chỉ đạo của: Thường trực Ban Bí thư, Thủ tướng Chính phủ và Trưởng Ban chỉ đạo quốc gia về IUU, UBND tỉnh chỉ đạo các Sở, ngành liên quan triển khai đảm bảo thực hiện nghiêm túc, đầy đủ các khuyến nghị của EC trong việc gỡ “thẻ vàng”. Cụ thể như sau:

- Tập trung triển khai có hiệu quả kết luận của Thủ tướng Chính Phủ Phạm Minh Chính và Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Lưu Quang tại Thông báo số 393/TB-VPCP ngày 27/12/2022, Thông báo số 209/TB-VPCP ngày 07/6/2023 của Văn phòng Chính phủ; Quyết định số 81/QĐ-TTg, ngày 13/02/2023 của Thủ tướng Chính phủ và Công điện số 265/CD-TTg, ngày 17/04/2023 của Thủ tướng Chính phủ và các văn bản chỉ đạo liên quan khác với tinh thần tập trung cao độ, tuyệt đối không lơ là, chủ quan, mất cảnh giác trong lãnh đạo, chỉ đạo; chủ động, quyết liệt trong hành động để hoàn thành việc khắc phục tồn tại, hạn chế theo khuyến nghị của Ủy ban Châu Âu (EC), chuẩn bị chu đáo nội dung và điều kiện để làm việc với Đoàn Thanh tra của EC lần thứ 4, dự kiến tháng 10 năm 2023; gắn trách nhiệm người đứng đầu các cấp với kết quả thực hiện chống khai thác IUU; nghiêm túc tổ chức kiểm điểm những tổ chức, cá nhân nếu để xảy ra sai phạm tại địa phương; bố trí đủ cán bộ có năng lực, trình độ, tinh thần trách nhiệm thực hiện công việc.

- Tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả Quyết định số 4388/QĐ-UBND ngày 25/12/2022, Quyết định số 747/QĐ-UBND ngày 14/03/2023 của UBND tỉnh về việc ban hành và điều chỉnh, bổ sung Kế hoạch triển khai đợt cao điểm “180 ngày” ra quân, giải quyết dứt điểm khai thác bất hợp pháp, không báo cáo, không theo quy định trên địa bàn tỉnh Bình Định.

- Tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền quán triệt công tác chống khai thác IUU đến từng cán bộ, từng người dân một cách hiệu quả, thường xuyên, liên tục. Cấp cơ sở (xã/thị trấn) phải là lực lượng nòng cốt, chịu trách nhiệm chính, sâu sát, trực tiếp, nắm vững địa bàn quản lý, tuyên truyền, vận động người dân tuân thủ pháp luật. Gắn trách nhiệm người đứng đầu cấp ủy, chính quyền địa phương, xử lý nghiêm các tổ chức, cá nhân thiếu tinh thần, trách nhiệm để xảy ra sai phạm hoặc không hoàn thành nhiệm vụ được giao.

- Công khai những trường hợp vi phạm, làm rõ hành vi đánh bắt vi phạm vùng biển nước ngoài là hành vi sai trái, ảnh hưởng đến uy tín, danh dự không chỉ của từng cá nhân, gia đình mà còn là của huyện, của tỉnh, của quốc gia, tác động tiêu cực đến phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

- Xây dựng cơ chế phối hợp trao đổi thông tin giữa UBND tỉnh Bình Định với

các tỉnh khu vực phía Nam, phía Bắc nơi thường xuyên có tàu cá Bình Định nhập bến neo đậu để tăng cường quản lý đối với tàu cá địa phương hoạt động ngoài tỉnh, ngăn chặn tàu cá khai thác trái phép vùng biển nước ngoài và xử lý kịp thời các hành vi vi phạm khai thác IUU.

- Tập trung rà soát, khoanh vùng, lập danh sách các đối tượng, nghề khai thác có nguy cơ cao vi phạm vùng biển nước ngoài, đặc biệt là các tàu cá có chiều dài dưới 15 mét thường xuyên di chuyển ngư trường các tỉnh phía Nam, không quy định phải trang bị giám sát hành trình để triển khai các giải pháp quyết liệt ngăn chặn vi phạm.

- Xây dựng chính sách chuyển đổi nghề và xả bản tàu cá cũ đối với nhóm tàu cá có chiều dài dưới 15 mét có nghề khai thác thường xuyên hoạt động ở các tỉnh phía Nam có nguy cơ cao vi phạm vùng biển nước ngoài trình HĐND tỉnh ban hành chính sách hỗ trợ.

- Xây dựng cơ chế, chính sách hỗ trợ cước phí thuê bao vệ tinh để duy trì hoạt động thiết bị VMS.

- Thường xuyên tổ chức Đoàn công tác kiểm tra tình hình thực hiện nhiệm vụ được giao của các đơn vị, địa phương theo Quyết định số 4388/QĐ-UBND ngày 25/12/2022 và Quyết định 747/QĐ-UBND ngày 14/3/2023 của UBND tỉnh ban hành kế hoạch triển khai đợt cao điểm “180 ngày” ra quân, giải quyết dứt điểm khai thác bất hợp pháp, không báo cáo, không theo quy định trên địa bàn tỉnh.

- Chỉ đạo xử lý nghiêm các trường hợp tàu cá mất tín hiệu kết nối trên biển. Rà soát, kiểm tra cụ thể nơi về bến của các tàu cá mất tín hiệu kết nối trên biển để xử phạt vi phạm hành chính theo quy định. Trường hợp tàu cá về bến ngoài tỉnh, đề nghị địa phương nơi tàu về bến chỉ đạo các cơ quan chức năng (Chi cục Thủy sản, Cảng cá, Biên phòng) xử lý vi phạm hành chính theo quy định.

- Chỉ đạo các Sở ngành, địa phương điều tra, xác minh, tham mưu đề xuất xử phạt theo đúng thẩm quyền các trường hợp tàu cá vi phạm khai thác thủy sản ở vùng biển nước ngoài theo quy định tại Nghị định số 42/NĐ-CP của Chính phủ và các quy định khác của pháp luật có liên quan. Đối với các trường hợp không có cơ sở pháp lý để xử phạt, tổng hợp, báo cáo UBND tỉnh xem xét, báo cáo Bộ Nông nghiệp và PTNT xin ý kiến chỉ đạo.

- Phối hợp với Cục Lãnh sự - Bộ Ngoại giao nắm thông tin về tình hình, kết quả đấu tranh, đảm bảo quyền lợi chính đáng của tàu cá và ngư dân khi bị lực lượng chức năng các nước bắt giữ, xử lý; đề nghị Bộ Ngoại giao cung cấp các thông tin về chứng cứ vi phạm của tàu cá để cung cấp cho các cơ quan chức năng làm cơ sở pháp lý trong điều tra, xử lý các vụ việc.

- Quản lý đội tàu và theo dõi, kiểm tra, kiểm soát hoạt động tàu cá

- + Rà soát, thống kê toàn bộ số lượng tàu cá của địa phương: Tổ chức rà soát cụ thể số liệu tàu thuyền hiện có của địa phương hoạt động khai thác thủy sản (tên chủ tàu, thôn, xóm, có đăng ký, chưa đăng ký, nghề khai thác, vùng hoạt động, đánh dấu tàu cá, nơi neo đậu, nơi lên cá...); hoàn thành 100% việc đăng ký, đăng kiểm,

đánh dấu tàu cá, cấp giấy phép khai thác thủy sản, lắp đặt thiết bị giám sát hành trình tàu cá (VMS) theo quy định. Cập nhật 100% dữ liệu tàu cá vào Cơ sở dữ liệu nghề cá quốc gia.

+ Kiểm tra, kiểm soát 100% tàu cá xuất, nhập bến: Chỉ đạo các Đoàn/trạm biên phòng trong tỉnh Kiểm tra, kiểm soát 100% tàu cá xuất, nhập bến. Kiên quyết xử lý nghiêm đối với các trường hợp tàu cá vi phạm khai thác IUU.

+ Làm việc với các tỉnh để thống nhất cho tàu cá Bình Định đã bán ra ngoài tỉnh được đăng ký tàu cá tại tỉnh nơi mua tàu, hoặc chủ tàu cá đã chuyển nơi cư trú ra ngoài tỉnh được đăng ký tàu cá tại tỉnh nơi cư trú để quản lý; đặc biệt là quản lý chặt chẽ nhóm tàu cá Bình Định thường xuyên xuất nhập bến tại các Cảng cá trên địa bàn tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu.

- Đảm bảo nguồn nhân lực

+ Đảm bảo nguồn lực và hồ sơ xác nhận, chứng nhận nguồn gốc nguyên liệu thủy sản đầy đủ, đáp ứng được yêu cầu về truy xuất nguồn gốc theo chuỗi từ khâu kiểm soát tàu cá ra vào cảng, giám sát sản lượng qua cảng, thẩm định dữ liệu với cơ sở dữ liệu tàu cá, dữ liệu giám sát hành trình, danh sách tàu cá IUU, đến hồ sơ kiểm soát tại các doanh nghiệp xuất khẩu.

+ Kiện toàn tổ chức Bộ máy, bổ sung nguồn nhân lực và các nguồn lực vật chất khác cho các Ban Quản lý cảng cá, Chi cục Thủy sản, Kiểm ngư, Thanh tra. Đặc biệt quan tâm củng cố lực lượng có thẩm quyền kiểm tra, thanh tra, xử lý vi phạm khai thác bất hợp pháp, theo đúng quy định của pháp luật. Bố trí đầy đủ kinh phí và cơ sở vật chất, trang thiết bị cho các địa phương, cơ quan được giao thực hiện nhiệm vụ chống khai thác IUU.

V. Tình trạng vi phạm hành chính trong lĩnh vực thủy sản, đặc biệt là các hành vi khai thác thủy sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định. Kết quả xử lý vi phạm, bất cập và kiến nghị

1. Tình hình tàu cá vi phạm khai thác hải sản ở vùng biển nước ngoài

- Từ ngày 25/12/2022 đến 15/01/2023, Bình Định có 03 tàu cá/16 thuyền viên bị Malaysia bắt giữ (Phù Cát: 02 tàu/11 thuyền viên, (Lmax < 15 mét), Hoài Nhơn: 01 tàu/05 thuyền viên (Lmax > 15 mét, có lắp thiết bị GSHT)). Từ 15/01/2023 đến nay không có tàu cá bị nước ngoài bắt giữ. Trong đó, có tàu cá BÐ-98905-TS, bị bắt vào khoảng 06 giờ 15 phút ngày 30/12/2022, đang hoạt động tại tọa độ 08⁰13'47N - 115⁰20'16E, thuộc vùng thuộc ngư trường Quần đảo Trường Sa của Việt Nam thì bị lực lượng Malaysia bắt giữ, trên tàu có 05 người. Qua kiểm tra dữ liệu giám sát hành trình của tàu cá BÐ-98905-TS, đối chiếu trên bản đồ điện tử của phần mềm hệ thống Giám sát tàu cá, vị trí tàu cá BÐ-98905-TS từ lúc 05 giờ 36 phút đến 11 giờ 36 phút ngày 30/12/2022 thuộc vùng biển tự do đánh bắt của tàu cá Việt Nam. UBND tỉnh đã chỉ đạo Sở Ngoại vụ tham mưu văn bản báo cáo Cục Lãnh sự, Bộ Ngoại giao đề nghị trao đổi thông tin với Đại sứ quán Việt Nam tại Malaysia để có biện pháp can thiệp, triển khai các biện pháp bảo hộ ngư dân cần thiết, đảm bảo quyền, lợi ích hợp pháp của công dân.

- Từ 15/01/2023 đến nay không có tàu cá bị nước ngoài bắt giữ.

- Nguyên nhân:

+ Nguyên nhân khách quan: Ngư trường, nguồn lợi thủy sản của nước ta ngày càng cạn kiệt; việc phân định ranh giới trên biển giữa các nước trong khu vực, đặc biệt ở vùng biển giáp ranh với Malaysia chưa rõ ràng (chưa có Hiệp định phân định). Các lực lượng chấp pháp của Việt Nam trên biển chưa kịp thời phát hiện các tàu cá có nguy cơ vi phạm vùng biển nước ngoài để cảnh báo, ngăn chặn. Cụ thể trường hợp tàu cá BD-98905-TS đang hoạt động tại tọa độ 08°13'47N - 115°20'16E, thuộc ngư trường Quần đảo Trường Sa của Việt Nam thì bị lực lượng Malaysia bắt ngày 30/12/2022.

+ Nguyên nhân chủ quan: Mặc dù chủ tàu, thuyền trưởng đã được chính quyền địa phương tuyên truyền, hướng dẫn, vận động, đã ký cam ký không vi phạm khai thác hải sản ở vùng biển nước ngoài, nhưng vì lợi ích kinh tế mà chủ tàu/thuyền trưởng được thuê mướn đã cố ý đưa tàu cá đi khai thác hải sản trái phép ở vùng biển nước ngoài; 02 tàu cá của thị trấn Cát Tiến, huyện Phù Cát vi phạm vùng biển nước ngoài đều làm thủ tục xuất bến ngoài tỉnh, nhiều năm liền chủ tàu không đưa tàu cá về địa phương, dẫn đến khó khăn trong công tác quản lý hoạt động tàu cá; Tàu cá vi phạm chủ yếu là tàu nhỏ có chiều dài dưới 15 mét, tàu cũ, giá trị thấp, không giám sát được quá trình hoạt động trên biển, không kịp thời phát hiện và cảnh báo.

- UBND tỉnh, Sở Nông nghiệp và PTNT, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh, UBND huyện Phù Cát thực hiện kiểm điểm trách nhiệm đối với các cá nhân, đơn vị có liên quan về tình hình tàu cá vi phạm vùng biển nước ngoài và bị bắt giữ trong thời gian vừa qua trên địa bàn tỉnh.

- Tỉnh ủy, UBND tỉnh đã rất kiên quyết chỉ đạo tiến hành xác minh, củng cố hồ sơ xử lý nghiêm các trường hợp tàu cá vi phạm vùng biển nước ngoài, tiến hành xác minh nguồn kinh tế, tài sản phục vụ cho việc cưỡng chế thi hành Quyết định xử phạt vi phạm hành chính, tổ chức cưỡng chế xử phạt một số trường hợp điển hình, công khai trên các phương tiện thông tin đại chúng để giáo dục, răn đe.

2. Kết quả xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực thủy sản từ đầu năm 2023 đến nay

UBND tỉnh đã chỉ đạo Sở Nông nghiệp và PTNT phối hợp với các lực lượng chức năng triển khai việc thanh tra, tuần tra, kiểm soát để xử phạt các trường hợp tàu cá vi phạm theo quy định. Kết quả thực hiện từ đầu năm 2023 đến nay, đã tổ chức 25 chuyến tuần tra, kiểm tra trên biển, trực tiếp kiểm tra 162 lượt tàu cá; đã xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực thủy sản đối với 57 trường hợp với số tiền 663,7 triệu đồng, trong đó Sở Nông nghiệp và PTNT xử phạt 45 trường hợp với số tiền 638,5 triệu đồng, Bộ Đội Biên phòng xử phạt 12 trường hợp với số tiền 25,2 triệu đồng.

3. Tồn tại, hạn chế

- Việc phân định ranh giới trên biển giữa các nước trong khu vực, đặc biệt ở vùng biển giáp ranh với Malaysia chưa rõ ràng (chưa có Hiệp định phân định), nên có trường hợp tàu khai thác hải sản ở vùng chồng lấn, vùng đang có tranh chấp đã

bị lực lượng tuần tra của nước Malaysia bắt giữ, đưa về nước họ để xử lý; nhưng không biết các biện pháp xin hỗ trợ khẩn cấp nên đã bị bắt giữ, cụ thể như năm 2022, Bình Định có 02 tàu cá (BĐ-97605-TS, BĐ-98905-TS) khi đang hoạt động tại vùng biển khu vực Trường Sa bị lực lượng chức năng Malaysia bắt giữ.

- Các lực lượng chấp pháp của Việt Nam (cảnh sát biển, hải quân) trên biển còn mỏng, không đủ lực lượng để tổ chức tuần tra, kiểm soát, kịp thời phát hiện các tàu cá có nguy cơ vi phạm vùng biển nước ngoài để cảnh báo.

- Về lực lượng, trang thiết bị, phương tiện: Lực lượng thanh tra chuyên ngành thủy sản hiện đang rất mỏng, phương tiện bảo đảm cho công tác này được bố trí nhưng chưa đáp ứng kịp thời các công tác bảo vệ nguồn lợi thủy sản ở địa phương, không có trang bị thiết bị, công cụ hỗ trợ khi thi hành công vụ, chế độ cho công chức thanh tra chuyên ngành...

VI. Tình hình triển khai thực hiện Nghị định 67/2014/NĐ-CP trên địa bàn tỉnh Bình Định

1. Về thực hiện chính sách:

- Chính sách tín dụng: Toàn tỉnh có 61 chủ tàu ký hợp đồng tín dụng đóng mới (48 thép, 08 composite, 05 gỗ) và 01 hợp đồng nâng cấp tàu cá vỏ gỗ với các Ngân hàng Thương mại với tổng số tiền cam kết cho vay là 921 tỷ đồng. Ngoài ra, thực hiện Quyết định 47/2016/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, UBND tỉnh đã phê duyệt hỗ trợ cho 07 tàu cá (06 tàu vỏ gỗ và 01 tàu vỏ composite) thực hiện đóng mới theo Quyết định 47/2016/QĐ-TTg với tổng số tiền 15.364 triệu đồng.

- Chính sách bảo hiểm: UBND tỉnh đã phê duyệt danh sách chủ tàu cá đủ điều kiện hỗ trợ chính sách Bảo hiểm cho 3.236 tàu cá. Phê duyệt kinh phí hỗ trợ mua bảo hiểm cho 1.319 tàu cá với số tiền 14.915,387 triệu đồng.

- Chính sách hỗ trợ một lần sau đầu tư: UBND tỉnh phê duyệt 16 tàu cá đăng ký đóng mới theo NĐ 17/2018/NĐ-CP; trong đó có 01 tàu cá thực hiện đóng mới theo Nghị định 17/2018/NĐ-CP, chủ tàu đã hoàn tất các giấy tờ và thủ tục liên quan đề nghị hỗ trợ một lần sau đầu tư. Trong lúc chủ tàu tiến hành thủ tục đề nghị hỗ trợ theo quy định thì ngày 18/9/2020 tàu cá đã bị tàu cá bên cạnh chập điện làm cháy lan, thiệt hại hoàn toàn khi đang neo đậu tại cảng cá Cam Ranh.

- Chính sách hỗ trợ duy tu, sửa chữa: UBND tỉnh phê duyệt hỗ trợ theo chính sách duy tu sửa chữa cho 12 tàu với tổng số tiền 1.638.681.800 đồng.

2. Tình hình sản xuất của đội tàu đóng mới theo Nghị định 67/2014/NĐ-CP:

- Toàn tỉnh có 61 chủ tàu ký hợp đồng tín dụng đóng mới (48 thép, 08 composite, 05 gỗ). Trong quá trình hoạt động có 04 tàu đã bị chìm (03 tàu vỏ thép, 01 tàu vỏ gỗ).

- Có 17 tàu Ngân hàng đã bán, thu hồi nợ.

- Có 30 tàu Ngân hàng thương mại đang kiện ra tòa, đình chỉ hoạt động và kê biên, chờ bán đấu giá để thu hồi nợ.

- Có 10 tàu hoạt động sản xuất từ 01 đến 06 chuyên biển từ đầu năm đến nay,

trong đó: 03 tàu hoạt động có lãi (chiếm 30%), 05 tàu hoạt động hòa vốn (chiếm 50%); có 02 tàu thua lỗ (chiếm 20%).

3. Tình hình thu hồi nợ: Tính đến ngày 31/5/2023, đã có 61 chủ tàu ký hợp đồng tín dụng đóng mới (48 thép, 08 composite, 05 gỗ) và 01 hợp đồng nâng cấp tàu cá vỏ gỗ với các Ngân hàng thương mại với tổng số tiền cam kết cho vay là 921 tỷ đồng. Hiện nay, có 60 khách hàng còn dư nợ cho vay là 815 tỷ đồng (59 tàu đóng mới và 01 tàu nâng cấp). Do có 02 tàu bị chìm đã được Công ty bảo hiểm bồi thường và đã trả hết nợ vay ngân hàng. Có 57 khách hàng có nợ quá hạn số tiền 493 tỷ đồng (trong đó: gốc 263 tỷ đồng, lãi 230 tỷ đồng).

4. Nguyên nhân:

- Một số chủ tàu làm ăn có hiệu quả nhưng chây ì, không có thiện chí trả nợ vay ngân hàng và cho rằng đây là nguồn vốn hỗ trợ của Nhà nước nên có ý trông chờ hỗ trợ từ ngân sách nhà nước, có tư tưởng ỷ lại không trả nợ ngân hàng, gây khó khăn cho ngân hàng, gây ảnh hưởng đến các đối tượng khác tích cực trả nợ và công tác quản lý.

- Việc giám sát, quản lý dòng tiền từ bán hàng của chủ tàu gặp nhiều khó khăn: Các chủ tàu hoạt động ở vùng biển xa, ít vào cảng cá tại Bình Định để bán mà thường xuyên cho tàu vào các cảng ở xa như: Đà Nẵng, Cam Ranh, để bán. Do vậy, ngân hàng không thể quản lý được dòng tiền khai thác để thu hồi nợ vay. Mặt khác, chủ tàu còn bán cho các tàu dịch vụ hậu cần thu mua ngay ngoài khơi trước khi tàu cập vào cảng.

- Qua nhiều lần làm việc, khách hàng luôn báo với Ngân hàng không có tiền trả nợ do khai thác thua lỗ hoặc hòa vốn. Tài sản thế chấp vay vốn theo Nghị định 67 là tàu cá, ngư lưới cụ, thiết bị hàng hải: Giá trị giảm nhiều do hao mòn, xuống cấp nhanh nhưng tình hình thu nợ rất khó khăn, chỉ một kỳ hạn không thu được nợ là có khả năng dư nợ lớn hơn giá trị tài sản, dẫn đến việc xử lý tài sản không thể thu hồi đầy đủ nợ vay.

- Do trình độ của ngư dân còn hạn chế và mới lần đầu sử dụng tàu vỏ thép, vỏ composite nên chưa quen với việc vận hành, bảo dưỡng và sử dụng tàu vào hoạt động khai thác và bảo quản sản phẩm nên hiệu quả khai thác chưa cao. Chi phí đầu vào, nhân công phục vụ cho sản xuất tăng cao nhưng thời tiết không thuận lợi, nguồn lợi thủy sản giảm, sản lượng khai thác thấp, giá sản phẩm thấp nên hiệu quả mang lại không như mong muốn.

- Do ảnh hưởng của tình hình dịch bệnh COVID, một số tàu khai thác sản lượng khá, tuy nhiên giá cả các loại sản phẩm thủy sản xuống thấp, trong khi đó phí tổn và các chi phí khác như thuê thuyền viên, nhiên liệu, lương thực, thực phẩm ngày càng tăng. Trong đó, đặc biệt là giá nhiên liệu tăng cao mạnh (từ năm 2020-2022), kéo theo một số mặt hàng, nhu yếu phẩm tăng, dẫn đến phí tổn của chuyến biển tăng từ 30%-40% làm ảnh hưởng đến hoạt động khai thác thủy sản.

- Nguồn lợi ven bờ ngày càng cạn kiệt, công tác dự báo nguồn lợi, ngư trường còn hạn chế, do áp lực về ngư trường khai thác nên tình trạng tàu cá của ngư dân nằm bờ tương đối nhiều.

VII. Kiến nghị, đề xuất

Để thực hiện hiệu quả công tác chống khai thác IUU nhằm sớm khắc phục cảnh báo “Thẻ vàng” của Ủy ban Châu Âu. UBND tỉnh Bình Định kính đề nghị Ủy ban Đối ngoại của Quốc hội một số nội dung cụ thể như sau:

1. Đối với Chính phủ

- Chỉ đạo các lượng lượng chức năng chấp pháp trên biển, tổ chức tuần tra, kiểm soát trên các vùng biển ranh giới với các nước trong khu vực để kịp thời bảo vệ, ngăn chặn và xử lý tàu cá Việt Nam vi phạm vùng biển các nước;

- Chỉ đạo UBND các tỉnh, thành phố ven biển trực thuộc Trung ương, nhất là các tỉnh ở phía Nam tăng cường công tác tuyên truyền, kết hợp kiểm tra, kiểm soát, quản lý nghiêm đối với nhóm tàu cá ngoài tỉnh xuất, nhập bến thường xuyên tại các địa phương đặc biệt là các tàu cá có chiều dài từ 12 mét đến dưới 15 mét hoạt động ở vùng lộng không được lắp đặt thiết bị giám sát hành trình để phòng ngừa, hạn chế, ngăn chặn tàu cá vi phạm khai thác thủy sản trái phép ở vùng biển nước ngoài.

- Chính phủ sớm ban hành chính sách sửa đổi, bổ sung Nghị định 67/2014/NĐ-CP, trong đó ban hành chính sách hỗ trợ sửa chữa, duy tu, bảo dưỡng định kỳ; chính sách hỗ trợ kinh phí mua bảo hiểm với mức 100% (tăng từ 50% lên 100%) đối với bảo hiểm thân tàu, trang thiết bị, ngư lưới cụ trên mỗi tàu (bảo hiểm mọi rủi ro) và 100% bảo hiểm tai nạn thuyền viên.

- Quan tâm, bố trí nguồn kinh phí đào tạo nâng cao kiến thức và kỹ năng vận hành, sử dụng tàu vỏ thép, vật liệu mới; đào tạo, hướng dẫn kỹ thuật đánh bắt và hiệu quả sản phẩm theo công nghệ mới cho thuyền viên để giúp chủ tàu đảm bảo nguồn nhân lực tổ chức hoạt động sản xuất có hiệu quả.

2. Đối với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

- Sớm trình bổ sung, điều chỉnh Quy hoạch hệ thống cảng cá, khu neo đậu tránh trú bão cho tàu cá của cả nước trong đó điều chỉnh, bổ sung quy hoạch cảng cá Tam Quan từ cảng cá loại II qua nhóm cảng cá loại I và đầu tư kinh phí xây dựng cảng cá Tam Quan theo quy định. Tăng cường đầu tư cơ sở hạ tầng cảng cá, khu neo đậu tránh trú bão cho tàu cá đáp ứng yêu cầu phục vụ công tác thực thi Luật Thủy sản và khắc phục cảnh báo thẻ vàng của EC.

- Chỉ đạo Cục Kiểm ngư tăng cường tuần tra, kiểm soát trên các vùng biển, kiểm tra, xử lý nghiêm đối với các tàu cá hoạt động sai vùng, sai tuyến (*tàu cá từ 12 mét đến dưới 15 mét hoạt động ở vùng lộng, không được hoạt động ở vùng khơi*) và tại các vùng biển giáp ranh với các nước trong khu vực để kịp thời bảo vệ, ngăn chặn và xử lý tàu cá Việt Nam vi phạm vùng biển các nước.

- Chỉ đạo Cục Thủy sản tổ chức kiểm tra, đánh giá lại phạm vi Hệ thống giám sát tàu cá tại Tổng cục Thủy sản và các thiết bị giám sát hành trình của các đơn vị cung cấp theo quy định tại Điều 44 Nghị định số 26/2019/NĐ-CP của Chính phủ; sớm ban hành Quy chuẩn kỹ thuật Quốc gia về thiết bị giám sát hành trình lắp đặt trên tàu cá để làm cơ sở triển khai thực hiện; quy định trách nhiệm của đơn vị cung cấp thiết bị giám sát hành trình không đảm bảo chất lượng.

- Chỉ đạo Cục Thủy sản có văn bản yêu cầu các cơ sở đủ điều kiện đăng kiểm tàu cá trên toàn quốc thường xuyên cập nhật dữ liệu tàu cá đã được đăng kiểm lên hệ thống dữ liệu tàu cá Quốc gia Vnfishbase.

- Chỉ đạo Cục Kiểm ngư sớm tổ chức đào tạo nghiệp vụ thanh tra, kiểm ngư để nâng cao năng lực và đủ cơ sở pháp lý khi thi hành công vụ.

- Đề nghị Bộ Nông nghiệp và PTNT chủ trì phối hợp với 28 tỉnh, thành phố ven biển xây dựng và ký kết quy chế phối hợp quản lý tàu cá để làm cơ sở triển khai thực hiện trên toàn quốc.

UBND tỉnh Bình Định kính báo cáo Ủy ban Đối ngoại Quốc hội./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ NN và PTNT (báo cáo);
- TT Tỉnh ủy (báo cáo);
- Đoàn Đại biểu QH tỉnh;
- CT UBND tỉnh;
- PCT TT UBND tỉnh Nguyễn Tuấn Thanh;
- Các thành viên BCD CT45/CT-TTg tỉnh;
- CVP;
- Lưu: VT, K13 (25b).

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Tuấn Thanh